

ALOIS JIRÁSEK

Na dvoře Vévodském.

ROMÁN.

Co tak o Hlasivcovi a jeho práci přemýšlel, dohonil jej Vrána. Pozdravil se. Vrechl, vysloviv svou gratulaci, ptal se Arnoldiho, kde asi byl.

"Hodlám k vévodovi —"

"Právě jsem ho doprovodil do pokojů. Toť jsou noviny!"

"Co se děje?"

"Ten by tu svět na ruby obrátil!"

"Vévoda?"

"Ne — ten sekretář."

"Co zas zamýšlí?"

"Robotu zrušit, a vévoda, jak se mi zdá, plánu tomu přejí!"

mluvil rozechvěným hlasem.

"Ještě to není —"

"A nesmí a nesmí. Už nasechával tomu. — Oh však na tom si vaz zlomí!" a usklíbil se. "Teď, pane rado, pojďte se mnou, promluvíme o té věci. Záleží na tom vám tak jako mně."

Arnoldi kývnul hlavou, uštěpačně se usmál.

Doluho spolu rokovali při zavřených dveřích. Když pak se rozestli, usmáli se oba. Vrechlův tvář se poněkud vyjasnila, ale když vstoupiv do druhého pokoje, hlas tetě odpovídající uslyšel, zachmuřil se znova.

Prve než Arnoldi do vévodských komnat se odebral, došel do pokoje, kdež do skřínky pečlivě ukryté, v níž průvodní list a rozmanité papíry byly, stříbrné i zlaté peníze schoval. Byla to pěkná sušička, než Hafárek sotva by poznal, že kovaně truhlici, nejpěknějšímu nářadí, pana direktorova, na tíži ubýlo.

"Zlatá i stříbrná masť nejvíce zmůže!" myslil si rada, skřínku pečlivě zavíraje.

Do jizby učitelce Podhájského vrazila deernuška zámeckého klíčnice, všecka udýchaná.

"Mařenka vzkazuje, že přijdou princezny — za chvíli, abyste se prý nechystali — hned že přijdou —"

To bylo překvapení! —

Učitelka na první okamžik se zarazila, ale hned ustávil jako generál jala se poroučeti.

Skldila náčiní se stolu, rovnala, opravovala, pak vzpomenuši sobě, k čemu vypadá, jala se přistrojovat, poroučejíc Kofinkovi, jenž ve vedlejší pokojíku noty opisoval, aby to a to udělal, pak najednou obrátila se k muži a spustila malou levitý:

"Tobíááá, tak se měj k světu! On pořád jako o posvícení bez kabátu, beze všeho. Běž do pokojíku, v almáše visí febičkovy kabát, dole v šupletě čistý šátek —"

Josifkovi vjelo leknutí do nohou. Na školu zapomněl. Přijdou princezny. Mařenka! Byl by raději někam se schoval, ale paní principálková držela ho jako na provázku.

Zpráva, že princezny navštíví dům učitelův, byla neočekávaná, proto způsobila nemalé pohnutí, ač návštěva tato nebyla neobyčejná. Kdyžkoliv vévoda na zámeckém národním meškál, přicházely jeho deery nezdělaná do města, sousedské domy navštíví. Letos nebyly dosud nikde, první návštěva svévěděla panu učitelce. Rozhodla o tom princezna Johanna.

Tak hned, jak dříve oznámila, vrchnost nesevčila. Učitelka na byla dosti času, aby vše na výtavnou připravila. Všecko se leskla, jako za doby sváteční; stoly pokryty jsou novými ubrusy, na Mařenčinu vřavu ohystacými. Paní Bětuska v nedělních šatech vyhlídla a okna, regenschori se slach, nosním kabátě a vázými nospory uštěpačně přehrábala pomaloučku;

potil se a klíčku svého bílého šátku omakával; Josifek někam zalezl.

"Už jdou!" zvolala učitelka, manželé spěchali před domek, aby tak zácnou návštěvu slušně a jak náleží uvítali.

Přišly jen dvě princezny: Marie a Johanna. Laskavě pozdravující vstoupily do domu. Mlle. Laroché jaksi a půdy se kol rozhlížela. V zadu za dámmi kráčela Mařenka.

Vstoupily do parádního pokojíku, učitelova to salonu.

Největší překážkou bylo, že paní Bětuska byla pouhá Češka a princezny pak jen něco málo český uměly. Proutědnější stala se Mařenka a regenschori, jenž všecko svou němčinu musil do hrsti vzít. Vévodské deery takový hovor pomocí tlumočnicků bavil a nejednou zavznel zvonivý jejich smích, když samy některé slovo po česku dobře vysloviti nemohly.

Učitelka se stále omlouvala a přece nabízel hostům nějaké občerstvení, k čemuž ji muž prudkým mrknutím stále vybězel, maje takové utčení za vše nezbytnou. Princezny konečně svolily, aby jim přednesla jahody před chvílí donesené, šerstvé, a Mařenka odskočila je připravit. Josifek zatím usedl do koutku na zahrádce za stavením. Před princezou se mu nechtělo, a přece by tak rád Mařenku viděl a s ní promluvil. Prve, když se zahleděl, viděla ho ve velké světnici — teď by měla dosti času, aby na okamžik odskočila s ním promluvit. Kdyby jí na něm záleželo, sama by začala a aspoň slovíčko ospravedlnění pronesla. Kdyby byla nevinnou, řekla by: "Josifku, je nedorozumělí mezi námi —" ale ona neje. On se jí tak nepodá. Za chvíli však vstal a loudal se zvolna ke dveřím do síně vedoucí.

Hle, tu z tmavé komory, odkud příjemný chlad vanul, vyšla Mařenka. Zablédnuvši Josifka stala, držíc v pravici bílý talíř, plný čerstvých, šťavnatých jahod, v levé pak porenlanovou, květy pěkně omalovanou konvici, plnou husté amaty. Proud světla ze zahrádky do šeré síně padající ozářil mladou dívku, jež na Josifka se obrátila. Chtěl zotví ji, odejít, ale nohy jakoby mu do země vrostly. Mlčel a čekal, až sama promluví. Však nestalo se tak, jen její jasné oko mluvílo. Když Josifek se z místa nehýbal a mlčel, obrátivši se rychle, zmizela ve světnici. Už tomu tak! Už ani nevěda, ani za slovíčko nestojí! A jak ty její oči divně na ně se divaly, skoro úsměšné — tak uspoň se Kofinkovi zdálo. Za všecko lásku! Mírná jeho krev se rozehřála.

Hosté, pobývše asi půl hodiny, odešli potom, provázeni jousec netivě se poroučejícím učitelem a jeho manželkou. Regenschori si upřímně oddychl a hbitě sáhnul po tabatěře, nahradil si notným šúncepem dlouho postrádanou puchoutku.

"Žes to vydržel!" smála se paní Bětuska. "Však jsem viděla, jak ti ruka zajižďala do neoparu pro druhou pikléčku."

"No však jsem se pamatoval. Clověk vi, co se před takovými hostmi sluší. Která pak se ti má manželko, lépe líbila?" a při tom šátečky se usmíval.

"Vida, starého kocoura! Kam to až kličá!"

"Princezna Johanna, to je děvče!"

"A jak Mařenka přejí! Ale kde je Josifek? Zalezl jako xysel — Pane Josifku!"

Spomocník se neozval. Zatím kráčely dámy na zámeček. Johanka plná veselosti, div si ne zatrikovala jako skrívánek, jenž v jasném vzduchu vysoko se vznášel. Nebo bylo dnes jasnější, vše tak světlé a příjemné, radost kol se rozhlížeti! Vše zdálo se tak milým a krásným.

Mařenka přinesla od něho list, který princezna tajně a letmo přečetla. Oh, jak ji miluje, jak upřímně a horoucně to pověděl a se přiznal, že již dávno, od toho okamžiku, kdy jí poprvé spatřil, vroucnou, hlubokou, ale beznadějnou láskou k ní zahorel, že k ní vzhlízel jako k hvězdě a k slunci. Domníval se prý, že odsouzen do věčných mrákot beznadějnosti a žalu, tu ona, anděl spásy, sama mu kynula. Jak jí blahobře! Na konec vyslovil rúžemi a pozlátkem citovým obalenou myšlenku, jak by neskonale šťasten byl, kdyby mohl u jejich nobou pokleknouti a v její jasnou, spanilou tvář pohlednouti.

List ozdobnou frančinou na čtyřech stránkách psaný nemnul se s fúinkem.

Teď odpocíval v líbezně skřeslých jejich mladých úder. Těšila se zase na chvíli tiché samoty, kdy opět a opět jej přečte.

Mařenka byla v myšlenkách ještě doma.

Viděla Josifka, an vzdorně mlčí a pšně na ni hledí. Úsměv, kterým jí jindy její ovládala, tenkrát něho nezamohl. Skoro mu to lépe šlo, než ta věčná jeho ochota a laskavost.

Jen aby nepověděl, že dala Arnoldimu psaní, toho se nejvíce obávala.

Stoupaly po schodech a blížily se k zámecké bráně. Princezna přemýšlela o přání Arnoldiho. Jak touží, aby s ní mohl mluvit! I ona by byla šťastna. Ale jak se s ním sejít?

Náhle se zaradila jako mák. U brány stál on a netivě ji pozdravuje, upel na ni své zářící oči. Jen Mařenka si toho všimla.

Jak snadno by se mohla princezna prozraditi.

XX. O samotě.

Nový dvorní rada žádal vévodu za slyšení a byl milostivě přijat. Vévoda Petr byl velmi laskav a delší chvíli s Arnoldim rozmlouval. Vzpomněl ještě jednou všeobjímajícího výkřiku na jevišti a znova lichotivě se vyslovil o umění Arnoldiho.

Pak zmínil se i o programu venkovské slavnosti.

Arnoldi byl velice překvapen, když uslyšel, že hlavní provedení svěcení Hlasivcovi. Nicméně zakryl nelibost svou hladkou, usměvavou tváří a v nitru popuzen jasnou tajemníka, oddané a ochotně vůli Jeho Výsosti se odevzdal.

Za nedlouho potom stanul v komnatě před paní vévodkyní, zcela již uzdravenou. Cítil, že tu jistější půda, bylo mu tu volněji, zvláště po přijetí nad obvyklé laskavě, jakého se mu dostalo.

Vyslovil své díky za milostivou přízeň, když i ona jeho dona Oktavia vzpomněla.

"Nuž, budete-li ještě toužit a naříkat?" ptala se usmívající se vévodkyně.

"Jsem šťasten, dokud mi září paprsek přízně Vaší Výsosti —"

"Tedy do háje už bohyne volat nepůdte?"

"Ó žal bych, kdyby jen volání mé manřným nebylo —"

"Aj, no hyste ještě na ni žádal?"

"Chtěl bych se jí pokořiti, poněvadž jak já nebudu se domnívat, jest mně záštitou a ochranou."

"Smad se vám zjeví —"

"Ó, pak bych zapomněl, v jaké věci ona nade mnou, jak já před ní snížou jsem, pak bych, kdyby mě i jistá záhuba zastihla, před ní poklekl, i kdybych u její nobou — zemřiti měl."

Za posledních těchto slov sklšel jako vášnivým citem přemožen před vévodkyní a chopil se její ruky, horoucně jí políbil.

Anus Karolina, hledie na zasněženého, krásného muže, byla slavy jeho, tváří, zářícím zrakem nevědoma a smělým skutkem jeho překvapena.

Tvář, četo i hrdlo zaradily se jí do temna, okos, vzplanuvši náhle zářehem vášně, hleděli na zasněženou tvář Arnoldiho, jenž dosud její pravici držel.

Mlde se usmívající položila hlavu na jeho rameno.

Pak bylo slyšeti z jejich dmoucích úder hluboký povzdech a polohlasné:

"Směle!" jež přísným býti mělo, ale spíš slabě a laskavě znělo.

"Zhybn-li?" zašeptal Arnoldi, dosud kleče a pohled jeho očí, jež k vévodkyni povznesl, byl prosebný, oddaný.

"Vstaňte!" znělo laskavě.

Na okamžik nastalo ticho; vévodkyně nebyla s to, by hned promluvila.

V předání ozval se hlas francouzské společnosti.

"Víte-li, co se s programem stalo?" tázala se najednou zdánlivě opět klidná.

"Jeho Výsost, pan vévoda, odevzdal —"

"Ona dosud neurčená čísla —"

"Mají Vaši Výsost překvapit a svědit je pouze panu Hlasivcovi?"

"Neteší vás to, není-li pravda? Však jsem již uvážila. Je to tak dobře —" a dlouhý pohled její utkvěl na radovi, jenž vyzoumél, že mu bude nahrazeno.

"Jen dostojte-li sekretář svému úkolu?"

Tato otázka byla vodou na mlýn Arnoldiho.

"Výsost, je velmi činný a podnikavý. Navrhuje také Jeho Výsosti panu vévodovi, jak jsem slyšel, veliké reformy —"

"A jaké?"

"Aby robotu na všech panstvích přestala, aby sedláci stali se svobodnými, od vrchnosti své neodvislémi —"

"Toť něco neobyčejného. To nikde není."

"Nikde, Výsosti, po celé říši, po celé Evropě, jedině ve Francii."

"Toť revoluce! Dáti jim svobodu, aby se bouřili a zámků drancovali! Jeť zdejší lid, jak direktor sám pravil, velmi divoký a k bouřím náchylný."

"Týž pán toužil také na to, že provedení těch oprav by také důchody velice zmenšilo."

"Toť je ten člověk šílený —"

Vstoupila její společnost, francouzská slechtička, nesoucí v rukou noviny.

"Co nového, má milá?" ptala se vévodkyně.

"Nový Journal —" a položila noviny na stolek, nádherně ozdobný.

"Děkujeme vám," pravila vlídně vévodkyně Arnoldimu. "Ah, ještě něco. Která opera je nyní na programu?"

"Devin de village."

Chvilé minula, co byl Arnoldi u velké milosti propuštěn a ještě hleděla vévodkyně na rytinu, kterou dnes "Journal des Dames et des Modes" přinesl. Zdálo se, že na něžný, krvavým bujným mákem zdobený klobouček se zadívala. Však jinde bylo její myšlení. Viděla před sebou toho slěného zpěváka. Smělost jeho jí překvapila. Ale když by se mohl hněvati? Byl tak zanečen, ohnivý. Toť byla slova vroucného citu, neklamný, pravdivý výraz jeho srdce. Nuže, stalo se — teď — a lozně obrazy kmitly jí před očima.

Rada Arnoldi byl by málem, venku se octnuv, obyčejně rozvahy pozbyl; byloť mu, jakoby si zavýsknouti měl.

Je jist, zabezpečen, na práhu krásné budoucnosti. Oh, mnoho se odvažil. "Za to," myslil, "mohlí mne ze zámků vykopnout, vyhnat. Heřál jsem va banque, všecko jsem vsadil na jednu kartu a — vyhrál jsem!"

Za Košanovým domkem rozkládala se stinná zahrádka. Na levo ode dveří ze stavení do ní vedoucích stála dřevěná kolna s oměnou střechou, tak že z cesty do zahrádky viděti nebylo.

Na pravo dělí ji od sousedovy tyčkový plot hojně květinový a malinový zarostlý. Na té straně bylo několik zeleninových zasazených záhonů. Kolem nich balžán a majorán květy. Váňe jinde zelenal se hustý, bujný trávník, nad nímž staré jabloně, brusy, uprostřed pak velká třesně koruny své rozkládaly.

Na jaře, kdy stromy květy, kdy jako hrál zelený, hustý trávník pokryt byl žlutými pampeliškami a sedmikrásou, v létě pak kdy za vedra tu líbý chlázek panoval, bylo v zahrádce zvláště příjemno.

Na druhou lavice pod jabloní blízko domu stojící, odkudž byl volný rozhled po celé zahrádce, seděl k večeru Hlasivce a Košan. Ve vřecholích stromů chvěla se poslední zář slasivcovského slunce.

(Přetřesováno)

Každý ví,
že pro jisté vyhojení
vymknutín,
poranění,
stuhlosti
nestává lepšího nad
St. Jacobs Oel
Cena 25c. a 50c.

Dobré pivo jest lék
Plzeňské pivo v láhvích
z pivovaru
FREMONT BRW'G CO.
FREMONT, NEB.
Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a odporučené lékaři. Pakli se chcete posilnit objednejte si je!
4r

Metz Bro's Brewing Co.
Nejstarší pivovar v Omaze.
TELEFON DOUGLAS 119
Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvévé na celém světě.
Nejstarší a nejlepší místo pro schůzku jest
ED. MAURERA RESTAURANT A
HOSTINEC
v č. 1306 Farnam ul.
Pravá importovaná piva na šepu. Plzeňské z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavaría pivo. Pivo Anheuser Busch a světoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci. Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže.
40r

Riley Brothers Co
VELKOOBCHODNÍCI
Likéry a doutníky
Old Military Rye --- Diamond R Rye
N. B. Archer Bourbon
1118 Farnam St. OMAHA.

FRANK YUN
vlastní člátek a hojně zásobený
řeznický a uzenářský obchod
v č. 2206 již. 16. ul., Omaha.
Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Všecké výrobky uzenářské lze se té nejlepší pověstí. Objednávky možno učiniti telefonem. Douglas 3422.

Pro stul.
Ti, kdož dovedou oceniti vyborový stul, j oblíbí si zajisté naše "GOLD TOP" lahvévé pivo, jest lehké, perlic; se a řízné a jako jest zdr. vé. jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího čmele, vybraného ječmene a čisté vody — není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivé nebo otravná. Není to laciné pivo v nižádném smyslu, ale jest to jedoc z nejlepších, a ti, kteříž je jednou okusili, stali se stálými našimi zákazníky.
Dodává se v bednách a sice v lahvích kvartových neb pintových. Objednejte si o všeho obchodníka aneb telefonem. — Tel. Omaha 1342; So Omaha 8.
JETTER BREWING CO., vaří v lahvičce vyborové pivo SOUTH OMAHA, NEB.

HOTEL PRAGUE
ČESKÝ HOSTINEC U MĚSTA PRAHY
na rohu 13. a William ul., Omaha.
Čistě a pohodlně zařízené pokoje pro cestující, opatřené úplně novým nábytkem a elektrickým světlím, jakos i výbor ná česká strava a vzorná obsluha. V hostině obdržíte výtečný Storzův ležák, nejlepší druhy vín a likéru a nejjemnější doutníky.
Krajané, zavítáte-li do Omahy návštěvou ubytujte se v hotelu Praha a ušetříte nejen peníze, ale zchvíte se velikých usnák.
O hojnou příděl krajanů štáá
Tel. A 1814 25r JOSEF MARUŠÁK